

SNJB (Jain Gurukul's)

**K.K.H. Abad Arts, S.M.G. Lodha Commerce & S.P.H. Jain Science College
Neminagar, Chandwad-423101, Dist.-Nashik, Maharashtra**

Establishment
27/11/1928

(Affiliated to Savitribai Phule Pune University) Id. No.PU/NS/AC/015/1970

(02556) Off. 252125 Res.252126 Tel. Fax:02556-252125

• P. O. Box No.: 6 • E-mail : alccchandwad@yahoo.co.in

• Website : www.acschandwadcollege.com

DST-FIST Funded (2018-19)

UGC-NSQF Courses (B.Voc. & CC)

Best College Award by Savitribai Phule Pune University (2015-16)

1.2.2:Percentage of programs in which Choice Based Credit System
(CBCS)/Elective course system has been implemented.

Academic Council Meetings & Handbook of CBCS

INDEX

Sr. No	Title	Page No.
1	Academic Council Meetings	2-17
2	Handbook of CBCS	18-40

पुणे विद्यापीठ

दूरध्वनी क्रमांक :

०२०-२५६९१२३३

२५६०१२५७

२५६०१२५८

२५६०१२५९

शैक्षणिक विभाग

गणेशखिड, पुणे-४११००७.

टेलिफोन : 'पुनिपुणे'

फॅक्स : ०२०-२५६९१२३३

वेबसाइट : www.unipune.ac.in

ई-मेल : dyracademic@unipune.ac.in

संदर्भ क्र. : सी.बी.एस./ १२३

दिनांक : ०९/०२/२०१३

परिपत्रक क्र.— १२ / २०१३

विषय:— विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत सुधारित पदव्युत्तर पदवी (श्रेयांक पध्दत) अभ्यासक्रमाच्या आराखड्यास शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून मान्यता देणेबाबत..

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार कळविण्यात येते की, विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत पुढील सुधारित पदव्युत्तर पदवी (श्रेयांक पध्दत) अभ्यासक्रमाच्या आराखड्यास शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून मान्यता देण्यात येत आहे.

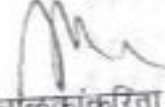
- 01) M.A./M.Sc. Mathematics
- 02) M.Tech. in Industrial Mathematics with Computer Applications
- 03) M.Sc. Statistics
- 04) M.Sc. Physics
- 05) M.Sc. Chemistry
- 06) M.Sc. Botany
- 07) M.Sc. Zoology
- 08) M.Sc. Geology
- 09) M.Sc. (Applied) Petroleum Technology
- 10) M.A./M.Sc. Geography
- 11) M.Sc. Microbiology
- 12) M.Sc. Computer Science
- 13) MCA (Science)
- 14) M.Sc., MCA, M.Tech (Computer Science) (For Dept.)
- 15) M.Sc. Environmental Science
- 16) P.G. B.Sc. (Applied) Analytical Techniques (Chemistry Dept.)
- 17) M.Sc. Electronic Science.
- 18) M.Sc. Biotechnology

सदरचे परिपत्रक पुणे विद्यापीठच्या www.unipune.ac.in या संकेत स्थळावर Circular --- Boards & Meetings Circular या शीर्षकाखाली उपलब्ध करण्यात आले आहे. याची सर्व संबंधितांनी नोंद घ्यावी.

डिप्टी कॅम्प

म. प्राचार्य, संलग्न महाविद्यालये व विभागाध्यक्ष, पुणे विद्यापीठ यांना

विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आराय सर्व संबंधित प्राध्यापक व विद्यार्थी यांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

संचालकांकरिता 9/2/2013
(म.वि.वि.मं.)

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

१. मा. अभिप्रेता, विज्ञान विद्याशाखा
२. मा. संचालक, बी.सी.यु.डी.
३. मा. विभागाध्यक्ष, विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत सर्व विभाग
४. मा. प्राचार्य, सर्व संलग्न महाविद्यालये
५. मा. संचालक, सर्व मान्यताप्राप्त संस्था
६. मा. परीक्षा नियंत्रक, पुणे विद्यापीठ
७. मा. संचालक, स्पर्धा परीक्षा केंद्र
८. मा. उपकुलसचिव, परीक्षा (१,२)
९. मा. सिस्टीम ऑनलिरिस्ट, डेटा प्रोग्रेसिंग युनिट
१०. मा. उपकुलसचिव, शैक्षणिक प्रवेश
११. मा. उपकुलसचिव, नियोजन व विकास
१२. मा. उपकुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता
१३. मा. सहाय्यक कुलसचिव (परीक्षा समन्वय)
१४. मा. सहाय्यक कुलसचिव (परीक्षा-एस.एँड टी. विभाग)
१५. मा. उपकुलसचिव (गोपनीय कक्ष)
१६. मा. संचालक (परदेशी विद्यार्थी केंद्र)
१७. मा. सहाय्यक कुलसचिव (सभा दफतर)
१८. मा. वरिष्ठ कायदा अधिकारी
१९. मा. जनसंपर्क अधिकारी
२०. मा. कक्षाधिकारी (बहिःस्थ)
२१. मा. सहाय्यक कुलसचिव (संलग्नता)
२२. मा. प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र : अहमदनगर, नाशिक.

संदर्भ क्र. :- मा. विद्यापरिषद ठराव क्र. ब २७पीए / ९२/९२,
दि. १८ डिसेंबर, २०१२

पुणे विद्यापीठ

दूरध्वनी क्रमांक :

०२०-२५६९१२३३

५६०१२५७

५६०१२५८

५६०१२५९

शैक्षणिक विभाग

गणेशखिंड, पुणे-४११ ००७

टेलिग्राफ : 'युनिपुणे'

फॅक्स : ०२०-२५६९१२३३

वेबसाइट : www.unipune.ac.in

ई-मेल : boards@unipune.ac.in

dycacademic@unipune.ac.in

दिनांक : १५/१२/१४

संदर्भ क्र. : २१६/१२/१४

परिपत्रक क्र.- १२२/२०१४

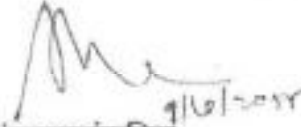
विषय:- विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत विविध अभ्यासमंडळांच्यापुढे नमूद केलेल्या पदव्युत्तर पदवी (M.A./M.Sc.) विषयांच्या (क्रेडिट सिस्टीम) सुधारित अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून मान्यता देण्याबाबत.

विद्यापीठ आधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार कळविण्यात येते की, विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत पुढील विविध अभ्यासमंडळांच्यापुढे नमूद केलेल्या द्वितीय वर्ष पदव्युत्तर पदवी (M.A./M.Sc.) विषयांच्या सुधारित अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून मान्यता देण्यात येत आहे.

Sr. No.	Subject	Syllabi Details
1	Mathematics	1) M.A./M.Sc. II Mathematics (For College) 2) M. Tech. (II Year) Industrial Mathematics with Computer Applications (For College) 3) M.A./M.Sc. I Mathematics (For Dept.) 4) M. Tech. (I Year) Industrial Mathematics with Computer Applications (For Dept.)
2	Statistics	1) M.A./M.Sc. II Statistics (For College) 2) M.A./M.Sc. II Statistics (For Dept.)
3	Physics	1) M.Sc. I Physics (For College) 2) M.Sc. II Physics (For College) 3) Basics of Measurement and Measuring Instruments (6 Credit Course) (For Dept.)
4	Chemistry	1) M.Sc. I Chemistry (For College) 2) M.Sc. II Chemistry (For College) 3) M.Sc. II Chemistry (For Dept.) 4) M.Sc. II Medicinal Chemistry (For Dept.)

5	Botany	1) M.Sc. II Botany (For College) 2) M.Sc. I & II Wine, Brewing and Alcohol Technology (For College) 3) M.Sc. I & II Botany (For Dept.)
6	Zoology	M.Sc. II Zoology (For College)
7	Geology	1) M.Sc. II Geology (For College) 2) M.Sc. II Petroleum Technology (For College)
8	Geography	1) M.A./M.Sc. II Geography (For College) 2) M.A./M.Sc. I & II Geography (For Dept.) 3) M.A./M.Sc. I & II Geoinformatics (For Dept.) 4) P.G.B.Sc. (Applied) in GIS and Remote Sensing (For Dept.)
9	Microbiology	1) M.Sc. II Microbiology (For College) 2) M.Sc. I Biodiversity (For College)
10	Computer Science	1) M.Sc. II Computer Science (For College) 2) M.C.A. II Science (For College)
11	Electronic Science	M.Sc. II Electronic Science (For College)
12	Biotechnology	M.Sc. II Biotechnology (For College)
13	Environmental Science	M.Sc. II Environmental Science (For College & Dept)
14	Communication Studies	M.Sc. II Communication Studies (For College & Dept.)
15	Biochemistry	M.Sc. II Biochemistry (For College and Dept.)

मा. प्राचार्य, संलग्न महाविद्यालये व मा. विभागप्रमुख, पुणे विद्यापीठ यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधित प्राध्यापक व विद्यार्थी यांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

संचालकांकरिता
(म.वि.वि.मं.)

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

१. मा. अधिष्ठाता, विज्ञान विद्याशाखा
२. मा. संचालक, बी.सी.यु.डी., पुणे विद्यापीठ
३. मा. विभागप्रमुख, विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत सर्व विभाग
४. मा. प्राचार्य, सर्व संलग्न महाविद्यालये
५. मा. संचालक, सर्व मान्यताप्राप्त संस्था
६. मा. परीक्षा नियंत्रक, पुणे विद्यापीठ
७. मा. संचालक, स्पर्धा परीक्षा केंद्र
८. मा. संचालक (परदेशी विद्यार्थी केंद्र)

९. उपकुलसचिव, परीक्षा (१,२)
१०. सिस्टीम ऑनॅलिस्ट, डेटा प्रोग्रेसिंग युनिट
११. सहायक कुलसचिव, शैक्षणिक प्रवेश
१२. उपकुलसचिव, नियोजन व विकास
१३. उपकुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता
१४. उपकुलसचिव (परीक्षा समन्वय)
१५. सहाय्यक कुलसचिव (परीक्षा-एस.ऑण्ड टी. विभाग)
१६. उपकुलसचिव (गोपनीय कक्ष)
१७. सहाय्यक कुलसचिव (सभा दफ्तर)
१८. वरिष्ठ कायदा अधिकारी
१९. जनसंपर्क अधिकारी
२०. सहाय्यक कुलसचिव (संलग्नता)
२१. कक्षाधिकारी (बहिःस्थ)
२२. प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र : अहमदनगर, नाशिक.

संदर्भ क्र. :- मा. विद्यापरिषद ठराव क्र.

ब १४ पीए /१४/१४, दि. ३ जून २०१४

अ १८ पीए/११६/१३ श्रेयांक पद्धती (Credit system)साठी स्वतंत्र शिक्षकांच्या नियुक्तीबाबत.

(टिप: विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या सुचनेनुसार व महाराष्ट्र राज्य शासन निर्णयानुसार पुणे विद्यापीठांतर्गत पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांना श्रेयांक पद्धती (Credit System) तातडीने लागू करण्यासंदर्भात मागील विद्वत परिषदेमध्ये चर्चा होऊन पदव्युत्तर पातळीवर शैक्षणिक वर्ष २०१३-२०१४ पासून श्रेयांक पद्धती सुरू करण्यासंदर्भात अहवाल सादर करण्यासाठी प्राचार्य निकम यांच्या अध्यक्षतेखाली समितीने दिलेला अहवाल मा. कुलगुरू यांनी विद्वत परिषदेच्या वतीने स्वीकारलेला असून तो सर्व महाविद्यालयांना व पदव्युत्तर केंद्रांना यापूर्वीच कळविण्यात आलेला आहे. त्यानुसार विज्ञान, अभियांत्रिकी इ. पाच विद्याशाखांसाठी १०० श्रेयांक व कला, मानस, नीती, वाणिज्य इ. सहा विद्याशाखांसाठी ६४ श्रेयांकाची पद्धती नव्याने विकसित करून याच अहवालाद्वारे सर्वांना कळविण्यात आली आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०१३-२०१४ पासून सर्व विद्याशाखांतील पदव्युत्तर पदवीच्या प्रथमवर्षामध्ये प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांना या पद्धतीद्वारे पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम पूर्ण करावा लागणार आहे. श्रेयांक पद्धतीमध्ये ५०% अंतर्गत व ५०% विद्यापीठ पातळीवर सत्रांत परीक्षेद्वारे मूल्यमापन होणार असल्याने अभ्यासक्रमाच्या एकूण कार्यभारानुसार स्वतंत्र प्राध्यापकांची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे. श्रेयांक पद्धतीसाठी आवश्यक कार्यभार विद्यापीठाच्या परिपत्रकामध्ये स्पष्ट केलेला आहे. त्यानुसार पदव्युत्तर केंद्रामध्ये जे विषय शिकविले जात असतील तेथील विषयानुसार कार्यभाराची गणती करून त्यानुसार शिक्षक पदे निश्चित करणे विद्यापीठाच्या आरक्षण कक्षाकडून तपासून घेणे व जाहिरातीद्वारे अर्ज मागवून विद्यापीठ निवडसमितीद्वारा निवड करून त्यांची नियुक्ती करणे ही प्रक्रिया सर्व संबंधित पदव्युत्तर अभ्यास केंद्रांनी १५ जुलै, २०१३ पूर्वी पूर्ण करावी अशी अपेक्षा आहे.

ठराव

अ १८ पीए/११६/१३ दि. १५ मे, २०१३

असा ठराव करण्यात येतो की, पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी श्रेयांक पद्धतीसाठी स्वतंत्र शिक्षकांची कार्यभारानुसार नियुक्ती करण्यात यावी.

कला, ललित कला प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून सुधारित होणाऱ्या खाली दिलेल्या पदव्युत्तर अभ्यासक्रमास क्रेडीट सिस्टीमसह मान्यता देणेबाबत...

(अभ्यासक्रम कार्यालयात पहाययास निळतील)

१. एम.ए. भाग १ इंग्लिश (क्रेडीट सिस्टीम)
२. एम.ए. भाग १ मराठी (क्रेडीट सिस्टीम)
३. एम.ए. भाग १ हिंदी (क्रेडीट सिस्टीम)
४. एम.ए. भाग १ व २ हिंदी(प्रयोजनमुलक व साहित्य) विभागाकरिता (क्रेडीट सिस्टीम)
५. एम.ए. भाग १ उर्दू, अरेबिक आणि पर्शियन (क्रेडीट सिस्टीम)
६. एम.ए. भाग १ संस्कृत (क्रेडीट सिस्टीम)
७. एम.ए. संस्कृत प्राकृत (विभागाकरिता)
८. एम. ए. संगीत (सैध्दांतिक व प्रॅक्टिकल) (ललित कला केंद्र)
९. एम. ए. नृत्य (सैध्दांतिक व प्रॅक्टिकल) (ललित कला केंद्र)
१०. एम.ए. रशियन भाग १ व २ क्रेडीट सिस्टीम (परकीय भाषा विभाग)
११. एम.ए. भाग १ व २ जर्मन क्रेडीट सिस्टीम (परकीय भाषा विभाग)
१२. एम.ए. भाग १ जर्मन सेगिरटर सिस्टीम कॉलेजकरिता
१३. एम.ए. फ्रेंच भाग १ व २ क्रेडीट सिस्टीम (विभागाकरिता)
१४. एम.ए. स्पॅनिश भाग १ व २ क्रेडीट सिस्टीम (विभागाकरिता)
१५. एम.ए. फ्रेंच भाग १ सेमिस्टर सिस्टीम (कॉलेज व बहिःस्थ),
१६. एम.एफ.ए. (पॅटींग) (क्रेडीट सिस्टीम)

(टिपणी:

कला, ललित कला प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत विविध अभ्यासमंडळांनी सुधारित पदवी अभ्यासक्रम तयार करून मान्य केले आहे. दि. २५ एप्रिल, २०१३ रोजी झालेल्या कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेच्या सभेत सुधारित पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून लागू करण्यास मान्यता दिली असून मा. विद्यापरिषदेस मान्यतेसाठी शिफारस केली आहे. सबब मा. विद्यापरिषदेच्या विचारार्थ प्रस्ताव सादर.)

ठराव

वि. ष. ब ०२ पीए १५३ / १३ . दि. १८ डिसेंबर, २०१२

असा ठराव करण्यात येतो की, कला, ललित कला प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून सुधारित होणाऱ्या खाली दिलेल्या पदवी अभ्यासक्रमास मान्यता देण्यात येत आहे.

१. एम.ए. भाग १ इंग्लिश (क्रेडीट सिस्टीम)
२. एम.ए. भाग १ मराठी (क्रेडीट सिस्टीम)
३. एम.ए. भाग १ हिंदी (क्रेडीट सिस्टीम)
४. एम.ए. भाग १ व २ हिंदी(प्रयोजनमुलक व साहित्य) विभागाकरिता (क्रेडीट सिस्टीम)
५. एम.ए. भाग १ उर्दू, अरेबिक आणि पर्शियन (क्रेडीट सिस्टीम)
६. एम.ए. भाग १ संस्कृत (क्रेडीट सिस्टीम)
७. एम.ए. संस्कृत प्राकृत (विभागाकरिता)

व १५ पीए/१६६/१३ मानस, निती व समाजविज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१३-२०१४ पासून प्रथम वर्ष पदव्युत्तर (क्रेडिट सिस्टीम) सर्व सुधारित अभ्यासक्रमांस मान्यता देणेबाबत.

(पुनरीचित अभ्यासक्रम कार्यालयात पहावगास मिळेल)

(टीप:-

मानस, निती व समाजविज्ञान विद्याशाखेच्या सभेमध्ये प्रथम वर्ष पदव्युत्तर पदवी (क्रेडिट सिस्टीम) सुधारित अभ्यासक्रमांच्या खालील विषयांना मा. अधिष्ठाता, मानस, निती व समाजविज्ञान विद्याशाखा यांनी मानस, निती व समाजविज्ञान विद्याशाखेच्या वतीने मान्यता दिलेली असून मा. विद्यापरिषदेस मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात आली आहे.

विषय : इतिहास, अर्थशास्त्र, मानसशास्त्र, राज्यशास्त्र, संरक्षण आणि सामरिकशास्त्र, तत्त्वज्ञान, समाजशास्त्र, ग्रंथालय व माहितीशास्त्र, मानवशास्त्र, संज्ञापन व वृत्तपत्रविद्या, सोशल वर्क इ.

सबब सदरचा प्रस्ताव मा. विद्यापरिषदेच्या विचारार्थ सादर.)

ठराव

वि. प. व १५ पीए/ १६६ /दि. १५ मे, २०१३

असा ठराव करण्यात येतो की, मानस, निती व समाजविज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१३-२०१४ पासून प्रथम वर्ष पदव्युत्तर (क्रेडिट सिस्टीम) सर्व सुधारित अभ्यासक्रमांस मान्यता देण्यात येत आहे.

13	Environmental Science	M.Sc. I Environmental Science (For College)
14	Communication Studies	M.Sc. I Communication Studies (For College & Dept.)
15	Biochemistry	M.Sc. I Biochemistry (For College and Dept.)

सबब सदरचा प्रस्ताव मा. विद्यापरिषदेस मान्यतेसाठी सादर

ठराव

वि.प.क्र. ब १९ पीए /१७०/१३, दि. १५ मे २०१३

असा ठराव करण्यात येतो की, विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत विविध अभ्यासमंडळांच्यापुढे नमुद केलेल्या पदव्युत्तर पदवी विषयांच्या (क्रेडिट सिस्टीम) पुनर्रचित अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून मान्यता देण्यात येत आहे.

Sr. No.	Subject	Syllabi Details
1	Mathematics	1) M.A./M.Sc. I Mathematics (For College) 2) M. Tech. (I Year) Industrial Mathematics with Computer Applications (For College)
2	Statistics	1) M.A./M.Sc. I Statistics (For College) 2) M.A./M.Sc. I Statistics (For Dept.)
3	Physics	M.Sc. I Physics (For College)
4	Chemistry	1) M.Sc. I Chemistry (For College) 2) M.Sc. I Chemistry (For Dept.) 3) M.Sc. I Medicinal Chemistry (For Dept.) 4) P.G. B.Sc. (Applied) Analytical Techniques (For Dept.)
5	Botany	M.Sc. I Botany (For College)
6	Zoology	M.Sc. I Zoology (For College)
7	Geology	1) M.Sc. I Geology (For College) 2) M.Sc. I Petroleum Technology (For College)
8	Geography	M.A./M.Sc. I Geography (For College)
9	Microbiology	M.Sc. I Microbiology (For College)
10	Computer Science	1) M.C.A. (I,II,III year) (Science) (For Dept.) 2) M.Tech. (I,II year) Computer Science (For Dept.) 3) M.Sc. (I,II year) Computer Science (For Dept.) 4) M.Sc. I Computer Science (For College)

		5) M.C.A. I Science (For College)
11	Electronic Science	1) M.Sc. I Electronic Science (For College) 2) M.Sc. II Electronic Science (For Dept.)
12	Biotechnology	M.Sc. I Biotechnology (For College)
13	Environmental Science	M.Sc. I Environmental Science (For College)
14	Communication Studies	M.Sc. I Communication Studies (For College & Dept.)
15	Biochemistry	M.Sc. I Biochemistry (For College and Dept.)

क ०२पीए/१४/१३

पुणे विद्यापीठाच्या संलग्न महाविद्यालयांमध्ये पदव्युत्तर स्तरावर सत्र व श्रेयांक पद्धत (Semester and Credit System) शैक्षणिक वर्ष २०१३-२०१४ पासून राबविण्याबाबत.

(टिप :

विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांनी दिलेल्या निर्देशानुसार तसेच उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांनी वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार पुणे विद्यापीठाच्या संलग्न महाविद्यालयांमध्ये पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी श्रेयांक पद्धत राबविण्याबाबत खालील समिती नियुक्त करण्यात आली होती.

- १) प्राचार्य नंदकुमार निकम (अध्यक्ष)
- २) डॉ. पंडित विद्यासागर, भौतिकशास्त्र विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे
- ३) डॉ. इ. बी. खेडकर, अधिष्ठाता, व्यवस्थापन विद्याशाखा
- ४) डॉ. के. सी. मोहिते, अधिष्ठाता, विज्ञान विद्याशाखा
- ५) डॉ. जी. के. खराटे, अधिष्ठाता, अभियांत्रिकी विद्याशाखा
- ६) डॉ. एस. यू. जाधवर, अधिष्ठाता, वाणिज्य विद्याशाखा
- ७) डॉ. सरोज घासकडबी, प्राणीशास्त्र विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे
- ८) डॉ. व्ही. बी. गायकवाड, संचालक, म.वि.वि.म., पुणे विद्यापीठ, पुणे

सदर समितीने गेल्या वर्षभर अनेक सभा घेऊन तसेच काही समाना अन्य विद्यापरिषदेच्या अधिष्ठात्यांना निमंत्रित करून श्रेयांक पद्धतीसंदर्भातील नियमावली तयार केली. सदर नियमावली मा. कुलगुरू यांनी विद्यापरिषदेच्या वतीने मान्य केली व सर्व संबंधितांना सदरची नियमावली माहिती होण्याच्या दृष्टीकोनातून दि. ८ एप्रिल, २०१३ रोजी श्रेयांक पद्धतीची नियमावली विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात आली. (सोबत श्रेयांक पद्धतीची नियमावली जोडली आहे.) तसेच सदरची नियमावली दि. २२ एप्रिल, २०१३ रोजी आयोजित करण्यात आलेल्या मा. व्यवस्थापन परिषदेच्या सभेपुढे विचारार्थ ठेवण्यात आली.)

ठराव

वि.प. क ०२ पीए/१४/२०१३ दि. १५ मे, २०१३

असा ठराव करण्यात येतो की, मा. कुलगुरू यांनी विद्यापरिषदेच्या वतीने घेतलेल्या वरील निर्णयाच्या कार्यवाहीची मान्यतेसह नोंद घेण्यात येत आहे.

“ ब ” प्रस्ताव

ब ०१ पीए/ ०१ /१४ कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून सुधारित होणाऱ्या द्वितीय वर्ष पदवीच्या अभ्यासक्रमास मान्यता देणेबाबत..

(अभ्यासक्रम कार्यालयात पहावयास मिळेल)

(टिपणी: कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत येणाऱ्या विविध अभ्यासमंडळांनी तयार केलेल्या द्वितीय वर्षांच्या सुधारित पदवी अभ्यासक्रमास अभ्यासमंडळाच्या सभेत मान्यता दिलेली आहे.

दि. २९ एप्रिल, २०१४ रोजी झालेल्या कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेच्या सभेत खालील शिफारस केलेली असून ती मा. विद्यापरिषदेच्या विचारार्थ सादर.

असा ठराव करण्यात येतो की, कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत येणाऱ्या सर्व विषयांच्या शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून सुधारित होणाऱ्या द्वितीय वर्ष बी.ए., बी.एस्सी व बी.एफ.ए. या अभ्यासक्रमास मान्यता देऊन मा. विद्यापरिषदेस मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात आली.

सबब मा. विद्यापरिषदेच्या विचारार्थ प्रस्ताव सादर.)

ठराव

वि. प. ब ०१ पीए/ ०१ /दि. ०३ जून, २०१४

असा ठराव करण्यात येतो की, कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत येणाऱ्या सर्व विषयांच्या शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून सुधारित होणाऱ्या द्वितीय वर्ष बी.ए., बी.एस्सी व बी.एफ.ए. या अभ्यासक्रमास मान्यता देण्यात येत आहे.

ब ०२ पीए/ ०२ /१४ कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून सुधारित होणाऱ्या द्वितीय वर्ष पदव्युत्तर अभ्यासक्रमास मान्यता देणेबाबत..

(अभ्यासक्रम कार्यालयात पहावयास मिळेल)

(टिपणी:

कला, ललित कला व प्रयोगजीवी विद्याशाखेअंतर्गत येणाऱ्या विविध अभ्यासमंडळांनी तयार केलेल्या द्वितीय वर्षाच्या सुधारित पदव्युत्तर अभ्यासक्रमास अभ्यासमंडळाच्या सभेत मान्यता दिलेली आहे.

दि. २९ एप्रिल, २०१४ रोजी झालेल्या कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेच्या सभेत खालील शिफारस केलेली असून ती मा. विद्यापरिषदेच्या विचारार्थ सादर.

असा ठराव करण्यात येतो की, कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत येणाऱ्या सर्व विषयांच्या शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून सुधारित होणा-या एम.ए. व एम.एफ.ए. भाग-२ या अभ्यासक्रमास मान्यता देऊन मा. विद्यापरिषदेस मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात आली.

सबब मा. विद्यापरिषदेच्या विचारार्थ प्रस्ताव सादर.)

ठराव

वि. प. ब ०२ पीए/ ०२/दि. ०३ जून, २०१४

असा ठराव करण्यात येतो की, कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेअंतर्गत येणाऱ्या सर्व विषयांच्या शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून सुधारित होणा-या क्रेडिट सिस्टीमच्या एम.ए. व एम.एफ.ए. भाग-२ या अभ्यासक्रमास मान्यता देण्यात येत आहे.

ब ०८ पीए/ ०८ /१४ शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून मराठी विभागाच्या एम.ए. क्रेडिट सिस्टीमच्या सुधारित अभ्यासक्रमास मान्यता देणेबाबत..

(टिपणी:

दि. ०४ एप्रिल, २०१४ रोजी झालेल्या मराठी अभ्यासमंडळाच्या सभेत वरील श्रेणी योजनेस मान्यता देवून कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेस शिफारस केलेली आहे.

दि. २९ एप्रिल, २०१४ रोजी झालेल्या कला, ललित कला व प्रयोगजीवी कला विद्याशाखेच्या सभेत खालील शिफारस केलेली असून ती मा. विद्यापरिषदेच्या विचारार्थ सादर.

असा ठराव करण्यात येतो की, मराठी विभागाच्या एम.ए. क्रेडिट सिस्टीमच्या सुधारित अभ्यासक्रमास मान्यता देऊन मा. विद्यापरिषदेस मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात आली.

सबब मा. विद्यापरिषदेच्या विचारार्थ प्रस्ताव सादर.)

ठराव

वि. प. ब ०८ पीए/ ०८/दि. ०३ जून, २०१४

असा ठराव करण्यात येतो की, मराठी विभागाच्या एम.ए. क्रेडिट सिस्टीमच्या सुधारित अभ्यासक्रमास मान्यता देण्यात येत आहे.

ब १४पीए/१४/१४

विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत विविध अभ्यासमंडळांच्यापुढे नमूद केलेल्या पदव्युत्तर पदवी (M.A./M.Sc.) विषयांच्या (क्रेडिट सिस्टीम) सुधारित अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून मान्यता देण्याबाबत...

(सुधारित अभ्यासक्रम कार्यालयात पाह्यावयास मिळतील)

(टीप:-

विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत विविध अभ्यासमंडळांनी पदव्युत्तर पदवी (M.A./M.Sc.) विषयांचे (क्रेडिट सिस्टीमप्रमाणे) सुधारित अभ्यासक्रम तयार करून त्यास मान्यता दिलेली आहे.

दि. २८ एप्रिल २०१४ रोजीच्या विज्ञान विद्याशाखेच्या सभेत पुढील पदव्युत्तर पदवी (M.A./M.Sc.) विषयांच्या (क्रेडिट सिस्टीमप्रमाणे) सुधारित अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून मान्यता दिली असून मा. विद्यापरिषदेस मान्यतेकरिता शिफारस केली आहे.

Sr. No.	Subject	Syllabi Details
1	Mathematics	1) M.A./M.Sc. II Mathematics (For College) 2) M. Tech. (II Year) Industrial Mathematics with Computer Applications (For College) 3) M.A./M.Sc. I Mathematics (For Dept.) 4) M. Tech. (I Year) Industrial Mathematics with Computer Applications (For Dept.)
2	Statistics	1) M.A./M.Sc. II Statistics (For College) 2) M.A./M.Sc. II Statistics (For Dept.)
3	Physics	1) M.Sc. I Physics (For College) 2) M.Sc. II Physics (For College) 3) Basics of Measurement and Measuring Instruments (6 Credit Course) (For Dept.)
4	Chemistry	1) M.Sc. I Chemistry (For College) 2) M.Sc. II Chemistry (For College) 3) M.Sc. II Chemistry (For Dept.) 4) M.Sc. II Medicinal Chemistry (For Dept.)
5	Botany	1) M.Sc. II Botany (For College) 2) M.Sc. I & II Wine, Brewing and Alcohol Technology (For College) 3) M.Sc. I & II Botany (For Dept.)
6	Zoology	M.Sc. II Zoology (For College)
7	Geology	1) M.Sc. II Geology (For College) 2) M.Sc. II Petroleum Technology (For College)

8	Geography	1) M.A./M.Sc. II Geography (For College) 2) M.A./M.Sc. I & II Geography (For Dept.) 3) M.A./M.Sc. I & II Geoinformatics (For Dept.) 4) P.G.B.Sc. (Applied) in GIS and Remote Sensing (For Dept.)
9	Microbiology	1) M.Sc. II Microbiology (For College) 2) M.Sc. I Biodiversity (For College)
10	Computer Science	1) M.Sc. II Computer Science (For College) 2) M.C.A. II Science (For College)
11	Electronic Science	M.Sc. II Electronic Science (For College)
12	Biotechnology	M.Sc. II Biotechnology (For College)
13	Environmental Science	M.Sc. II Environmental Science (For College & Dept)
14	Communication Studies	M.Sc. II Communication Studies (For College & Dept.)
15	Biochemistry	M.Sc. II Biochemistry (For College and Dept.)

सबब सदरचा प्रस्ताव मा. विद्यापरिषदेस मान्यतेसाठी सादर

ठराव

वि.प.क्र. ब १४ पीए /१४/१४, दि. ३ जून २०१४

असा ठराव करण्यात येतो की, विज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत विविध अभ्यासमंडळांच्यापुढे नमुद केलेल्या पदव्युत्तर पदवी (M.A./M.Sc.) विषयांच्या (क्रेडिट सिस्टीम) सुधारित अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून मान्यता देण्यात येत आहे.

Sr. No.	Subject	Syllabi Details
1	Mathematics	1) M.A./M.Sc. II Mathematics (For College) 2) M. Tech. (II Year) Industrial Mathematics with Computer Applications (For College) 3) M.A./M.Sc. I Mathematics (For Dept.) 4) M. Tech. (I Year) Industrial Mathematics with Computer Applications (For Dept.)
2	Statistics	1) M.A./M.Sc. II Statistics (For College) 2) M.A./M.Sc. II Statistics (For Dept.)
3	Physics	1) M.Sc. I Physics (For College) 2) M.Sc. II Physics (For College) 3) Basics of Measurement and Measuring Instruments (6 Credit Course) (For Dept.)
4	Chemistry	1) M.Sc. I Chemistry (For College) 2) M.Sc. II Chemistry (For College)

**SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY
(SPPU)
(Formerly University of Pune)**

CREDIT SYSTEM (CS)
For
SEMESTER PATTERN
Post Graduate Programs

Handbook

(Updated Version)

Prepared by
Professor Vilas Kharat **Dr. V. B. Gaikwad**

CONTENTS

1. *General administration*
2. *Conduct of the Credit System*
3. *Examination Rules*
4. *Assessment and Grade point average*
5. *Modus Operandi of Evaluation under Credit System- 2 years programs*
6. *Modus Operandi of Evaluation under Credit System- 3 years programs*

1. General administration

1.1 These rules and regulations shall be applicable for the conduct of CS for the Departments on the Campus of SPPU (implemented in AY 2001-02) as well as for the affiliated colleges and institutes (implemented in AY 2013-14).

1.2 As per the UGC directives, 10 point scale is applicable from the academic year AY 2015-16 (not applicable to the students admitted before the AY 2015-16).

1.3 CS Coordination Committee.

1. *Director, BCUD – Chairman*
2. *Deans of faculties - Members*
3. *HoDs from Campus(02) - Members*
4. *Professors from Campus(02) - Members*

This Committee shall take all decisions arising pertain to these rules and the implementation of CS.

2. Conduct of the Credit System

2.1 The Post-Graduate Degree will be awarded to those students who earn the minimum number of credits as follows:

Name of the Faculty	Total credits	Average credits per semester
<i>Science, Engineering, Pharmacy, Management, Technology</i>	100	25
<i>Arts & Fine Arts, Social Sciences, Commerce, Law, Education*, Physical Education*</i>	64	16

(* - will be as per the directives of Education Council)

- In a case, where the PG program duration is of one year, such a program shall consist of minimum 40 credits.
- Except the credits for practical courses, wherever applicable, a student can register for less number of courses in a semester subject to the condition that such a student will have to complete the degree in a maximum of four (five) years for 2 years (3 years) program. This facility will be available subject to the availability of concerned courses in a given semester and with a maximum variation of 25 % credits (in case of fresh credits) per semester.

2.2 The proportion of Laboratory courses shall be around 40 % of the total credits of a PG program. Project work, if included, shall consist of NOT more than 10 % of the total number credits for PG programs in Science, Engineering, Technology, Management, Pharmacy and 05 % of the total number of credits for other PG programs.

2.3 One credit will be equivalent to 15 clock hours of teacher-student classroom contact in a semester. There will be no mid-way change allowed from Credit System to Non-credit (external) System or vice versa.

2.4 A post graduate teacher in a subject shall be affiliated to only ONE post graduate center at any given time and for only one subject.

2.5 For the routine conduct of the CS in a PG Department on the campus of SPPU, HoD will be the Chairperson and the teachers (employees of SPPU) in the Department will be the members.

While for a PG Department in colleges/institutes, Dean of the concerned faculty shall be the Chairperson and the constitution of faculty wise committee shall be as follows:

1. *Dean of the Faculty – Chairman*
2. *Two HoD's of the Post Graduate centers from the respective faculty nominated by the Hon. Vice Chancellor*
3. *One HoD/Professor/Subject expert from the Post Graduate Department of the University Campus nominated by the Hon. Vice Chancellor*
4. *Director, BCUD - Coordinator*

2.6 Among the minimum number of credits to be earned by a student to complete a Post Graduate Degree program (100/64 credits), the student will have to earn minimum 75% credits from the parent Department (subject) and the remaining up to 25 % credits could be earned from the parent Department (subject) or any subject/s of any faculty conducted at other PG Department/ PG Center. In any case, a student will have to earn compulsory credits from the parent Department (subject) over and above.

3. Examination Rules

3.1 Assessment shall consist of CA-Continuous assessment and ESE(ETE)-End of Semester(Term) Examination with an equal weightage of 50%.

3.2 The concerned teacher is responsible for conduct and evaluation towards CA and shall announce at the beginning of the course about the mechanisms under which CA would take place. However, the ESE (ETE) shall cover the entire syllabus prescribed for that course.

3.3 The CA towards 50% marks will be a continuous activity and at least two written tests (for 60-80% marks out of CA marks) must be conducted in addition to at least two following mechanisms (for 20-40% marks out of CA marks) for a full course of 4/5 credits.

Journal/Lecture/Library notes, Short Quizzes, Seminar presentation, Assignments, Extension Work, An Open Book Test (book to be decided by the concerned teacher), Mini Research Project by an individual student or a group of students

A teacher may devise a mechanism other than written test in addition to above in order to flourish the course contents.

a) It is mandatory for a teacher to hand over the assessed answer sheets to the respective students well before the commencement of the ESE (ETE).

b) It is also mandatory to declare the score gained by all the students in a course towards CA on the notice board duly signed by the concerned teacher of the course and the HoD/Principal/Director.

- 3.4 ESE (ETE) for the remaining 50% marks will be conducted by SPPU.
- 3.5 A student has to obtain 40 % marks taken together of CA and ESE (ETE) with a minimum of 30% in each of these separately.
- 3.6 A student will have to obtain a minimum aggregate of 40% marks in each course to be counted for the minimum number of credits required for the completion of the program.
- 3.7 If a student misses an internal assessment examination he/she will have a second chance with the endorsement of the HoD/Principal/Director in consultation with the concerned teacher. Such a second chance shall not be the right of the student.
- 3.8 a) If a student is declared as “PASS” in a course (Grade other than F), then the student cannot choose/reappear that course unless appearing under “CLASS/GRADE IMPROVEMENT” for ESE (ETE) only.
CA is not available for a course in which the student has been declared as “PASS”.
- b) If a student is declared as “FAIL” (Grade F) in a course, then the student is allowed to choose such a course, with CA and ESE (ETE) both, only in a semester in which the course is conducted, irrespective of the previous score in CA.

Otherwise, the student may appear only for ESE (ETE) in that course in any of the following/forthcoming semester, provided that the student has scored at least 15% of the total 100% (or 30% of the 50% of the total marks) in CA.

Explanation:

X = 100%

CA score	ESE/ ETE Score	CA+ ESE/ETE	Result
≥15% of X	≥15% of X	≥40% of X	PASS/Earned Credits with Grade
≥15% of X	≥15% of X	<40% of X	FAIL/No Credits Earned

Y = Course,

Odd-Sem = First Half/Semester of an Academic Year

Even-Sem = Second Half/Semester of an Academic Year

Semester in which Y is conducted	Status of the Y for a student	Future scope for improvement in Y
Odd-Sem	PASS	Under CLASS IMPROVEMENT only
	FAIL	The student can appear for ESE (ETE) in any subsequent semester, provided the student has scored ≥ 15% of X. OR The student can choose/register Y with CA and ESE (ETE) both in an Odd-Sem.
Even-Sem	PASS	Under CLASS IMPROVEMENT only
	FAIL	The student can appear for ESE (ETE) in any subsequent semester, provided the student has scored ≥ 15% of X. OR The student can choose/register Y with CA and ESE (ETE) both in an Even-Sem.

c) In case of 3.8(b), the maximum duration available to register/reappear for a course will be as follows.

2 years PG Program – Up to 4 (four) years
(i.e. if a student is registered/admitted for first semester in 2013-14, then the student is allowed to register/reappear up to second semester in 2016-17)

3 years PG Program – Up to 5 (five) years
(i.e. if a student is registered/admitted for first semester in 2013-14, then the student is allowed to register/reappear up to second semester in 2017-18)

d) In the case of 3.8(b), the number of attempts (excluding registered for first time) available to register/reappear for the course would be 3(three) only, subject to 3.8(c).

e) In an exceptional case, if there are sufficient number of students who wish to register for a course for CA and ESE (ETE) both in which they are failed, then such a course can be conducted in the immediate following semester only, in addition to the courses conducted in that semester. However, there cannot be more than two such courses at a time in that semester.

3.9 The student will be finally declared as failed if the minimum numbers of credits are not earned within a total period of Four and Five years respectively for 2 years PG Program and 3 years PG Program. After that, such a student will have

to seek fresh admission as per the admission rules prevailing at that time.

- 3.10 A student cannot register for the third/fourth semester, if she/he fails to complete 50% credits of the total credits expected to be ordinarily completed within two semesters.
- 3.11 There shall be a revaluation of the answer scripts of ESE (ETE) as per Ordinance No.134 A & B, but not of CA.
- 3.12 While marks will be given for all examinations, they will be converted into grades. The Semester End Grade sheets will be generated by using marks and grades and the final grade sheets and transcripts shall have grade points average and total percentage of marks (up to two decimal points). The final grade sheet will also indicate the PG Department/Center to which the candidate is registered.

4. Assessment and Grade Point Average

- 4.1 The system of evaluation will be as follows: Each CA and ESE (ETE) will be evaluated in terms of marks. The marks for CA and ESE (ETE) will be added to convert into a grade and later a grade point average. There is no grade independently for CA or ESE (ETE).
- 4.2 Result of a student will be declared for each semester after the ESE (ETE) only.
- 4.3 The student will get a Grade Sheet with total grades earned and a Grade Point Average, after earning the minimum number of credits towards the completion of a PG program (subject to 3.9).
- 4.4 Marks/Grade/Grade Point w.e.f. AY 2015-16
(10 Point Scale):

Marks	Grade	Grade Point
80-100	O: Outstanding	10
70-79	A+: Excellent	9
60-69	A: Very Good	8
55-59	B+: Good	7
50-54	B: Above Average	6
45-49	C: Average	5
40-44	P: Pass	4
0-39	F: Fail	0
-	Ab: Absent	0

Following will be applicable for all those who are admitted before the AY 2015-16 till they complete the PG program (subject to 3.9).

Marks	Grade	Grade Point
100 to 75	O: Outstanding	06
74 to 65	A: Very Good	05
64 to 55	B: Good	04
54 to 50	C: Average	03
49 to 45	D: Satisfactory	02
44 to 40	E: Pass	01
39 to 0	F: Fail	00

4.5 Final Grade w.e.f. the AY 2015-16 (10 Point Scale):

Grade Point Average	Grade
09.00 – 10.00	O
08.50 – 08.99	A+
07.50 – 08.49	A
06.50 – 07.49	B+
05.50 – 06.49	B
04.25 – 05.49	C
04.00 – 04.24	P
00.00 – 03.99	F

Remark: B+ is equivalent to 55% marks and B is equivalent to 50% marks.

Following will be applicable for all those who are admitted before the AY 2015-16 till they complete the PG program (subject to 3.9).

Grade Point Average	Grade
05.00-6.00	O
04.50-04.99	A
03.50-04.49	B
02.50-03.49	C
01.50-02.49	D
00.50-01.49	E
00.00-00.49	F

- 4.7 'B' Grade is equivalent to atleast 55% of the marks as per circular No.UGC- 1298/[4619]UNI-4. (Not applicable for 10 point scale)
- 4.8 A seven point grade system [guided by the Government of Maharashtra Resolution No. NGV-1298/[4619]/UNI.4 and the University regulations] will be followed uniformly for Science, Arts, Mental, Moral and Social Sciences. The corresponding grade table is detailed above.(not applicable for 10 point scale)
- 4.9 If the GPA is higher than the indicated upper limit in the three decimal digit, then higher final

grade will be awarded (e.g. a student getting GPA of 4.492 may be awarded 'A' grade). (Not applicable for 10 point scale)

- 4.10 There will be only final compilation and moderation at GPA (Final) level done at the Department. While declaring the result, the existing relevant ordinances are applicable. There is also a provision for verification and revaluation, subject to the applicable rules at that point of time.
- 4.11 For grade improvement, 2 year program student will have to reappear for ESE (ETE) only in the courses comprising a minimum of 30 credits in case of Science, Engineering, Technology, Management and Pharmacy; 20 credits for other faculties and 12 credits in case of one year degree program. These courses will be from the parent Department only in which the student has earned the credits. A student can opt for the Grade Improvement Program only after the declaration of earning minimum number of credits and completion of the PG Program (subject to 3.9) within the period of two years from the completion of program.
- 4.12 The formula for GPA will be based on Weighted Average. The final GPA will not be printed unless a student passes courses for the minimum 100 credits, 80 credits or 64 credits as the case may be.

4.13 The description for the grades is as follows:

O: Outstanding: Excellent analysis of the topic, (80% and above)

Accurate knowledge of the primary material, wide range of reading, logical development of ideas, originality in approaching the subject, Neat and systematic organization of content, elegant and lucid style;

A+ : Excellent : Excellent analysis of the topic (70 to 79%) Accurate knowledge of the primary material, acquaintance with seminal publications, logical development of ideas, Neat and systematic organization of content, effective and clear expression;

A: Very Good: Good analysis and treatment of the topic (60 to 69%) Almost accurate knowledge of the primary material, acquaintance with seminal publications, logical development of ideas, Fair and systematic organization of content, effective and clear expression;

B+: Good: Good analysis and treatment of the topic (55 to 59%)

Basic knowledge of the primary material, logical development of ideas, Neat and systematic organization of content, effective and clear expression;

B: Above Average: Some important points covered (50 to 54%)

Basic knowledge of the primary material, logical development of ideas, Neat and systematic organization of content, good language or expression;

C: Average: Some points discussed (45 to 49%)

Basic knowledge of the primary material, some organization, acceptable language or expression;

P: Pass: Any two of the above (40 to 44%)

F: Fail: None of the above (0 to 39%)

4.14 One credit is equivalent to 20-25 marks for evaluation purpose.

4.15 There will be an evaluation of each course by students at the end of every semester. (Sample format enclosed for course evaluation by students)

Relevant circulars from which these rules are compiled and modified

- 187/2001 (12-7-2001) for both M. A. and M. Sc.
- 168/2002 (14-6-2002) & CBH/5422 of 29-8-2002 in continuation of 168/2002 for Social sciences and Humanities
- 125/2004 (22-3-2004) addition to 168 of 2002
- 296/ 2006 (5-8-2006) for all departments
- UGC D.O. No. F. 1-1/2014(Secy) Dated 12th Nov. 2014

5. Modus Operandi of Evaluation under Credit System-2 years programs

- 5.1 Each regular student will normally appear for all the 25% credits in a semester out of the minimum number of credits required to obtain a degree.
- 5.2 A student who wishes to register to the third /fourth semester should have gained at least 50% credits out of the total number of credits offered at the first and second semester of the first year.
- 5.3 Evaluation of each credit will be in two parts, namely CA and ESE (ETE).
- 5.4 A course may be of 1 or 2 or 3 or 4 or 5 credits.
- 5.5 The evaluation of a course means the evaluation of total number of credits of that course. As such, all the credits taken together of a particular course will be evaluated in two parts CA and ESE (ETE).
- 5.6 Weightage for CA would be 50% and for ESE (ETE) would be 50%.
- 5.7 A course will be evaluated in the form of 50 marks for CA and 50 marks for ESE (ETE).
- 5.8 A student will gain all the credits of a course after having obtained minimum 40 marks from CA (minimum 15 out of 50) and ESE (ETE) (minimum 15 out of 50) taken together and will get the

respective grade and grade points in the respective course. Otherwise, a student will get grade F (Fail) in that respective course and will not gain any credits or grade points towards that course.

5.9 CA: The teacher would evaluate a student towards a course through interaction throughout the semester which would include one or more (but not less than 4 including compulsory written test/s) of the following mechanisms with their maximum weightage out of 50 marks and this essentially enables the teacher to get positive feedback about a student's overall understanding/ability and in nutshell enhances the teaching-learning process.

- a. Written test – Max 2 with not more than 15 marks for each
- b. Assignment – Max 2 with not more than 5 marks for each
- c. Seminar presentation – 5 marks (not for all the students)
- d. Group discussion – 5 marks (not for all the students)
- e. Extension work – 5 marks (not for all the students)
- f. An open book test – 10 marks (to be conducted in a classroom for not more than 3 questions)
- g. Report/Note on research paper/s or study tours – 5 marks (not for all the students and to be presented in the respective class)

- A teacher may propose any other mean towards CA (other than written test) that may suit for a particular course and implement only after the approval of the Departmental Committee constituted and approved by the HoD/Principal/Director.

5.10 If a student could not attend the CA written test due to some unavoidable reasons then the teacher may consider a request for retest in writing with furnishing the reason of absence.

5.11 If a student failed to gain the credits of any course (declared F grade in that course) then the student can reattempt the course with CA (if the course is conducted in that semester) and ESE (ETE) both or with ESE (ETE) only (if one has scored 15 in CA) in the subsequent ESEs (ETEs) (max. two such attempts) within a period of 4 years (5 for 3 years programs) from the date of admission for the first semester (subject to 3.9).

5.12 In case a student failed to earn the minimum number of credits required for obtaining a degree within the stipulated period of 4 years (5 years for 3 years programs) then such a student will be declared **INCOMPLETE EXIT** and in such a case the student can seek a fresh admission as per the admission rules prevailing at that time.

5.13 The policies and procedures determined by the SPPU from time to time will be followed for the

conduct of examinations and declaration of the result of a candidate.

5.14 ESE (ETE): Each credit will be evaluated for a maximum period of 45 minutes. The following would be an outline for setting the question paper for ESE(ETE).

Credits	Duration	Questions to be attempted	Number of Subquestions	Marks for subquestions
1	45 min	1 out of 2	3 (for 2 questions)	4+3+3 or 5+3+2 or 4+4+2
2	90 min	3 out of 5	3 (for 3 questions)	4+3+3 or 5+3+2 or 4+4+2
			2 (for 2 questions)	5+5
3	150 min	4 out of 6	2 (for 4 questions)	4+3+3 or 5+3+2 or 4+4+2
			2 (for 2 questions)	5+5
4/5	180 min	5 out of 8	3 (for 6 questions)	4+3+3 or 5+3+2 or 4+4+2
			2 (for 2 questions)	5+5

Note: A question paper for PG program course of 3/4/5 credits under any Faculty other than Science, Engineering, Technology, Management and Pharmacy may contain a question of 10 marks(1 out of 2) without a subquestion.

5.15 PRACTICAL EXAMINATION:

- a. The duration for the conduct of ESE (ETE) of a practical course would be same as stipulated in 5.13.
- b. The outline of the distribution of maximum marks for various aspects/mechanisms towards CA is as follows:
 - *Journal – 10 marks*
 - *Viva-voce at the time of submission of each practical – 20 marks*
 - *Group discussion of 5/6 students for testing the understanding level of a student – 10 marks*
 - *Attendance – 5 marks*
 - *Additional practical work of indisciplinary approach – 5 marks*
- c. At least three experiments should be asked for the full course of 4/5 credits and at least two for 2/3 credits.
- d. Certified Journal would be compulsory to appear for the ESE (ETE) practical course.
- e. There shall be two experts from the parent Department and two examiners (one of which will be external) per batch.

5.16 If a student failed to obtain a grade other than F in a course then such a course will not be taken into account for calculating GPA and overall grade. In fact, all the courses in which a student has passed will be taken into account for calculating the GPA and overall grade.

6 Modus Operandi of Evaluation under Credit System-3years programs

MCA/MSc(IMCA)/3-year Programs:

- 6.0 All the points other than 5.1 and 5.2 above are applicable to these programs also.
- 6.1 Each regular student will normally appear for all the 25 credits in a semester. (For the program of 150 credits in Six semesters)
- 6.2 A student who wishes to register to the third semester/fourth semester should have gained at least 25 credits. (In case 50 credits offered per year)
- 6.3 A student will be considered to have “Completed” the Internship/Industrial Training upon the submission of certificate of completion, duly signed and sealed, from the Organization where the candidate worked during the Internship period. In case a student failed to submit the required certificate of completion duly signed by mentor/Organization then the student will be considered to have “Not Completed” the required internship/industrial training at the time of the declaration of the result. And hence such student will have to undergo the complete training.

